

Jouw aanwezigheid, een geschenk!

dé leuze van de vrijwilligerswerking in AZ Sint-Jozef Malle

Onze vrijwilligers zijn goud waard. Hun aanwezigheid is voor de patiënten en ons ziekenhuis een geschenk. Van mei tot december 2017 zetten we maandelijks een vrijwilliger in de kijker. In oktober zijn dit de dames van de bibkar. Jozefa Pluym, Rita Sebreghs en Godelieve Liesenborghs doen al meer dan 20 jaar hun vrijwilligerswerk met hart en ziel.

Vrijwilligers in de kijker

Voor meer informatie kan u terecht bij de vrijwilligerscoördinator via tel. 03 380 27 93
of via www.azsintjozef-malle.be/vrijwilligers.

Algemeen Ziekenhuis Sint-Jozef Malle **warm in zorg, professioneel in handelen**
Oude Liersebaan 4 • 2390 Malle • tel. 03 380 20 11 • azsintjozef@emmaus.be • www.azsintjozef-malle.be
AZ Sint-Jozef Malle maakt deel uit van vzw Emmaus

“Er zijn patiënten die vertellen dat ze hier in het ziekenhuis hebben leren lezen. Dat is het mooiste compliment dat je kan krijgen.”

~ Godelieve, vrijwilliger van de bibkar

Welkom dames en bedankt voor dit interview. Vertel eens wat meer over jullie zelf en wat jullie precies doen?

Jozefa: Ik ben Jozefa Pluym en ik doe de boekenkar nu al 24 jaar. Vroeger kwamen wij nog op sommige afdelingen twee keer per week. Nu is dit nog één keer. Ik heb dit werk altijd graag gedaan, ook omdat ik zelf heel graag lees en dus enthousiast kan zijn over boeken. Ook het menselijk contact is heel fijn. Ik denk wel dat ik een luisterend oor kan zijn, wat we nu hoe langer hoe meer doen. Misschien lenen we nu wel minder boeken uit dan vroeger, maar nu zijn er meer gesprekken met patiënten. Als je dat op die 20 jaar ziet, is er hier wel een grote evolutie in.

Rita: Ik ben Rita Sebreghts. Toen ik met pensioen ging, wat vrij vroeg was gezien dat de mensen nu zo lang moeten werken, had ik nog geen kleinkinderen en wou ik graag vrijwilligerswerk doen. Ik heb wel eventjes rondgekeken wat ik precies wou doen want het gaat tenslotte over je vrije tijd. Maar eens je hebt toegestemd, is het even goed een engagement. Je kan niet zeggen: “Ik heb vandaag geen zin dus ik ga niet.” Ik kwam hier iemand vervangen die ermee is gestopt. Het klikte meteen en tot nu toe doe ik het nog altijd heel graag.

Godelieve: Ik ben Godelieve Liesenborghs en ik ben hier ook al een 20-tal jaar als vrijwilliger. Ik ben er automatisch ingerold doordat ze toen ik zelf in het ziekenhuis lag met mijn elleboog rondkwamen met

boeken. Ik zei meteen: "Goh seg, dat zou ik graag doen!", waarop de vrijwilligster antwoordde: "Wacht maar tot er een plekje vrijkomt, dan vragen we je zeker!" Ik doe het echt heel graag, ik heb er zeker nog nooit spijt van gehad.

Jozefa: Hoelang zouden we dit nu al doen met ons drie?

Rita: Ik ben er het laatst bijgekomen en dat was in 2004. We doen het ondertussen al 13 jaar samen. Een heel fijne samenwerking, dat zeker!

"Je kan op de gang bij de bibkar even ventileren bij je collega als iets je aangrijpt."

Fijn om jullie met zoveel enthousiasme over jullie vrijwilligerswerk te horen. Waarom hebben jullie precies hiervoor gekozen?

We hebben gekozen voor vrijwilligerswerk om onze vrije tijd in te vullen. De boekenkar omdat we graag lezen, het ziekenhuis omdat je echt heel wat kan betekenen voor zieke mensen. Als je voor hen iets extra kan doen of ervoor kan zorgen dat één dag iets minder zwaar is, is dit al veel voor ons. Het fijne is ook dat het niet één vaste dag is, maar dat je een beetje kan schipperen onderling met de collega's. Als het eens niet past, kan het dus zeker eens worden verzet.

Hoe ervaren jullie het vrijwilligerswerk?

Rita: Ik ervaar het nog altijd als héél positief. Als het verplegend personeel hun werk al op een aangename manier naar de mensen toe kunnen doen, is dit al veel. Meer kunnen die niet doen binnen hun tijd. Wij zijn er dan om eens iets extra te kunnen doen. Soms zeggen de mensen bijvoorbeeld: "Je hebt toch wel even tijd he?!" Vroeger deden we de bibkar alleen, maar vermits we de boekenkar nu met twee

doen, kunnen we eens een babbeltje doen, maar gaat de kar toch vooruit.

Jozefa: Ja, dat is eigenlijk bijna een luxe, hé. Deze middag heb ik bijvoorbeeld een halve gang gedaan terwijl mijn collega met iemand aan het praten is.

Wat was de aanleiding om de bezetting van de bibkar aan te passen van één persoon naar twee personen?

Jozefa: Dit is eigenlijk toevallig gekomen. In de vakanties zijn er vaak heel wat kamers leeg. Daarom deden we de bibkar maar één keer per week, maar dan met twee personen, in plaats van twee keer per week alleen rond te gaan. Na de vakantie hebben we al snel gezegd dat we dit bleven doen.

Godelieve: Weet je, wanneer je op een kamer komt en daar is iets dat je aangrijpt, kan je dat op de gang bij de kar even ventileren bij je collega. Je kan het dan al kwijt en je blijft er niet mee zitten. Als je alleen bent, tegen wie moet je dat dan zeggen? Op deze manier blijft het binnen de muren van het ziekenhuis.

Rita: Ook de continuïteit is een groot pluspunt aan onze nieuwe werking. We zijn met drie dus er is altijd wel iemand die de week voordien de boekenkar ook deed. Zo weet je welke patiënt er bijvoorbeeld heel ziek was de week voordien of wie er heel emotioneel was of ... Je leert de patiënten beter kennen.

Wat is de mooiste ervaring die je al hebt mogen meemaken?

Godelieve: Dat ze ons een dikke pluim geven, dat ze zeggen: "Awel, dat is zo tof dat jullie dat doen!" Er zijn ook patiënten die zeggen dat ze hier hebben leren lezen. Dat komt voor mij het dichtst.

Jozefa: Ook de kleine dingen maken het aangenaam, daarom niet alleen een boek. Zo vroeg ik aan een vrouw die nuchter moest blijven of ze graag een boek wilde voor te lezen, waarop ze antwoordde: “Nee, liever een boterham!” Dit zorgt voor een ontspannen sfeer. De mensen even extra verwennen, of een glaasje water inschenken of hun voeten onderstoppen wanneer ze het koud hebben, zodat ze niet moeten bellen. Patiënten bellen niet graag voor iets, maar als we langskomen, kunnen we hen met deze kleine dingen zeker helpen.

“Ik zou het vrijwilligerswerk zeker aanraden. Het geeft voldoening. Als je vrije tijd hebt en je bent sociaal ingesteld, waarom niet?”

Rita: We zijn natuurlijk wel beperkt in hetgeen we mogen doen. Bij een glas water bijvoorbeeld moeten we al zien of de patiënt niet nuchter moet blijven of dergelijke.

Jozefa: Sommige verhalen blijven je ook wel enorm bij. Zo begon er een jaar of 15 geleden een oudere man zijn hele levensverhaal tegen mij te doen. Hij was eigenlijk heel kortademig waardoor ik me ergens al een beetje schuldig voelde. Ik dacht: “Nu is hij alles tegen mij aan het zeggen en kan hij straks niets meer tegen zijn familie vertellen ...” Dat is wel iets dat me enorm is bijgebleven. Je wilt dat die patiënt zijn verhaal kwijt kan, maar je vraagt je tegelijkertijd af of je daarvoor wel de juiste persoon bent. Dat is een beetje dubbel soms ...

Hoe stel je jouw grenzen dan?

Jozefa: Door te proberen het gesprek op tijd af te ronden.

Godelieve: Rita, zo heb jij toch ook eens iets voor gehad hé? Met dat papier?

Rita: Ah ja, juist! We hadden een boek uitgeleend aan een patiënt op de afdeling neurologie-nefrologie. Wekelijks las hij verschillende boeken. Toen we op een bepaald moment de gelezen boeken terug ophaalden en een boek terug wilden uitschrijven, zagen we dat er in één van de boeken een papiertje zat. Het was een rommelig papiertje, nonchalant toegeplooid. Toen ik het open deed, leek het een kindertekening. We vroegen ons af wat we hiermee moesten doen. Moesten we het terugbrengen of?

We besloten om het papier weg te doen in de papiermand. Ik had er eigenlijk geen goed gevoel bij dat ik het had weggegooid. Toen ik die namiddag werd opgebeld door het ziekenhuis, wist ik meteen waarover het ging. Ze vroegen of we in een boek een document hadden gevonden. Ik antwoordde dat ik geen belangrijke documenten had gevonden. Blijkbaar was het verfrommelde papiertje een bewijs voor de rechtbank voor het opeisen van de rechten van de ouder die er lag. Ik zei hen dat ik wist waarover het ging en dat ik nog goed wist wat ik ermee had gedaan. Ik ben dan meteen op mijn fiets gesprongen en naar het ziekenhuis gereden.

Op de afdeling waar ik het papiertje had weggegooid, zag ik dat de vuilbak leeg was. Ik heb toen iemand van de schoonmaak aangesproken en hen het verhaal verteld. Dat waren twee heel erg vriendelijke dames die samen met mij het briefje wilden zoeken. Bleek echter dat het niet meer tussen

dat vuil zat ... "Allez dat kan niet, ik heb het in een vuilbak naast een waterkraantje gegooid!", zei ik. De medewerkers van de schoonmaak antwoordde dat er boven ook een waterkraantje was. Daarop ben ik boven gaan zoeken en heb ik ook daar iemand van de schoonmaak aangesproken. Op die plaats hebben we het gelukkig gevonden! Ik heb toen wel aangegeven dat je met zulke belangrijke documenten op een andere manier moet omgaan...

Dat was een minder fijne ervaring dan?

Rita: Ja, ik heb toen ook gezworen dat ik nooit meer iets direct in de vuilbak zou gooien! Ik had het eigenlijk niet mogen wegdoen, maar ja ... Ik heb er uit geleerd.

Godelieve: Maar het was écht precies een kinder-tekening. Oké ja, een mama en papa enzovoort dus

Zulke dingen maak je ook mee dan?

Jozefa: Ja hoor. Zo krijgen we soms ook vragen voor heel grappige titels. Wat ook heel fijn is, is een oud mevrouwtje dat 'och schatteke toch' of 'jongedame' zegt. Zoiets maakt onze dag altijd goed.

Godelieve: Of mannen die zeggen: "Oh maar wat ik wil, ligt niet op jullie kar hoor", met een knipoog. De Rode Oortjes zijn populair, maar die staan niet op onze boekenkar natuurlijk.

Zou je het vrijwilligerswerk aan anderen aanraden? En waarom?

Godelieve: Ja, zeker! Het geeft voldoening. Als je vrije tijd hebt en je bent sociaal ingesteld, waarom niet? Voor onze functie is het ook wel een voorwaarde dat je graag leest, ik kan me voorstellen dat iemand die niet graag leest dit soort vrijwilligerswerk niet zal doen.

Jozefa: Met ons vrijwilligerswerk weet je dat de mensen blij zijn en je wordt er zelf ook blij van. Vrijwilligerswerk is iets dat je moet doen in de tak die je graag doet.

Jullie geven aan dat het vrijwilligerswerk voldoening geeft. Wat zorgt voor die voldoening?

Godelieve: Het contact met mensen vooral. Een conversatie die je met mensen hebt of een voeling die je met mensen hebt. Op de revalidatiedienst zijn soms mensen die er drie maanden liggen. Zij zien u graag komen. Al lezen ze geen boeken, soms is het maar gewoon om een babbel te doen.

Rita: Wat ik ook wel goed vind, is dat het sinds de nieuwe vrijwilligerswerking ook zo is dat we indien

je kon er misschien zoiets wel uit concluderen, maar toch ... Als er nu iets tussen de boeken zit, bekijken we het goed. Ook al zijn het vurige wenskaarten (*gelach*).

nodig gesprekken van patiënten kunnen doorgeven aan de vrijwilligerscoördinator. Zij voelt dan zelf aan of ze dit best kan doorgeven aan iemand van de pastorale dienst of een psychologe of ... Dat vind ik écht een serieuze meerwaarde. Dan kan er iets meer mee worden gedaan dan dat wij doen. Wij kunnen al wel eens zeggen: "Hier is een pastorale dienst, sociale dienst of een psychologe", maar op deze manier is het rechtstreeks. Als een patiënt zelf achter een gesprek moet vragen, is dit vaak ook al een hele drempel.

Godelieve: Ja, er is toch heel wat verbeterd sinds de nieuwe vrijwilligerswerking. Voordien voelden we ons soms het vijfde wiel aan de wagen of moesten we onze kar bij wijze van spreken gaan zoeken, terwijl we nu echt erkenning krijgen.

De nieuwe vrijwilligerswerking werkt dus wel volgens jullie?

Rita: Zeker naar ons toe. Je krijgt nu een uitnodiging voor de receptie of een goed georganiseerde vorming en dat is voldoende. Ik vind dat de werking echt heel wat is verbeterd.

Jozefa: Ja, voor ons is het toch nog een heel stuk aangenamer geworden. En dat bovenop ons fijne vrijwilligerswerk. Er is sowieso veel veranderd en geëvolueerd in al die jaren. Vroeger kwamen we bijvoorbeeld heel vaak op de kraamafdeling. Toen moesten moeders daar 8 tot 10 dagen blijven. Dat waren toen in die tijd onze beste 'klanten'. Maar na een aantal jaren voelde je dat je er eigenlijk kwam storen doordat ze maar heel kort in het ziekenhuis verblijven. Daar zijn we er dan ook mee gestopt.

Rita: Vroeger kwamen we ook op de kinderafdeling. Dit was heel fijn omdat je toen heel wat boekjes uitleende aan kinderen. Ook dit doen we nu niet meer. Eigenlijk is dit gestopt met de mexicaanse griep, maar we zijn er niet meer opnieuw mee begonnen. Dit komt mede omdat er momenteel al heel wat animatie is voorzien en de kinderafdeling ook een eigen boekenkamertje heeft.

Jullie zijn al heel wat jaren actief in ons ziekenhuis en hebben al heel wat ervaring. Wat zijn zo jullie tips voor mensen die vrijwilligerswerk gaan doen?

In koor: DOEN!

Godelieve: Stel jezelf open naar andere mensen.

Jozefa: En geef jezelf ook een beetje tijd om er in te komen. In het begin toen ik nog met Magda, de vorige vrijwilliger van de bibkar, de ronde deed, was dit echt wennen. Je klopt wel op de deur, maar weet vaak niet wat je achter de deur moet verwachten. Dat is toch een beetje wennen.

Sommige patiënten zijn heel ziek. Je kan soms ook zien dat iemand niet meer lang te leven heeft ... Dus geef jezelf ook zeker de tijd!

Godelieve: Of dat je per ongeluk een kennis tegen komt ... Dat is ook altijd wel even verschieten.

Rita: Wat ook een belangrijke tip is, of misschien meer informatie, is dat je ook wel moet weten dat je zelfs binnen vrijwilligerswerk beroepsgeheim hebt.

“Onze tips? Stel jezelf open naar andere mensen en geef jezelf een beetje tijd om er in te komen.”

Je ziet en hoort een aantal dingen die je ook voor jezelf moet kunnen houden. Maar vooral: heb geen schrik en twijfel niet, maar kies wel iets dat je interesseert.

Jozefa: Doe iets wat je zelf ook graag doet, dat is het belangrijkste. Als je er zelf achter staat, draag je dit over naar de mensen.

Jozefa: Je ziet tijdens je vrijwilligerswerk de mensen en het ziekenhuis evolueren. We hebben het oude ziekenhuis nog meegemaakt, de nieuwbouw, de verhuis ... Wat wel over het algemeen hetzelfde blijft, is de sfeer op de afdelingen. Die varieert natuurlijk van afdeling tot afdeling, maar over het algemeen is de sfeer zeker wel positief!

Godelieve: Het blijft hier nog altijd een klein, gezellig en aangenaam ziekenhuis. Dat zeggen de mensen die van elders komen ook regelmatig.

Jullie zijn vaste waarden hier in het ziekenhuis. Hoe worden jullie op een afdeling ontvangen?

Jozefa: Goed. We kunnen over het algemeen altijd wel terecht bij de verpleging. Vanaf dat we nog maar één keer in de week rondgaan, hebben we gevraagd aan alle afdelingen of ze het nog nodig vonden dat we kwamen. De reacties waren toen toch positief.

Rita: Ja inderdaad. Zelfs op geriatrie: daar lenen we weinig boeken uit, maar die afdeling had toch liefst dat we bleven komen.

Godelieve: En gewoon vaak dat mensen toch nog eens iemand zien van buitenaf. Zodat ze nog eens een babbeltje kunnen doen of eens iets zeggen.

Hebben jullie het gevoel genoeg erkenning te krijgen voor jullie werk?

Jozefa: Voor mij is dat zeker in orde! Het is niet dat ze ons elke keer super hard bedanken, maar je merkt wel dankbaarheid. Je doet het uiteindelijk ook niet voor het personeel, maar voor de patiënten. Wat ik nu wel goed vind, zijn onze naamkaartjes. Zo zien mensen ook dat je niet gewoon iemand bent die komt binnenwaaien, maar dat je echt iemand van het ziekenhuis bent.

Godelieve: Na enige tijd ken je de mensen ook en zij kennen jou, dus ze weten je te vinden wanneer nodig.

Rita: We zijn echt heel content van ons vrijwilligerswerk en het ziekenhuis! Hopelijk kunnen we het nog even volhouden!

Enorm bedankt voor dit fijne interview en voor jullie wekelijkse inzet!

